

Osnove ponerologije: Politički psihopat

Harrison Koehli

Sott.net

Ned, 13 Lip 2010 22:25 UTC

Komentar: Svi opisi psihopata i psihopatije u prijašnjim dijelovima serije *Osnove ponerologije* se mogu primijeniti i na svijet politike. Štoviše, zbog tolike koncentracije moći i utjecaja koju u današnjem svijetu ima politika, ona je pravi mamac za psihopatološke pojedince. Kako su političari oni koji kroje zakone, odnosno određuju "pravila igre" u društvu, velika većina ljudi se i ne znajući posve prepušta možebitnim psihopatima na milost i nemilost.

Benjamin Netanyahu,
politički psihopat.

Prije njihovog istraživanja korporativne psihopatije, Paul Babiak i njegovi kolege postavili su nekoliko pitanja u potrazi za odgovorima. Podjednako su važni za istraživanje političke psihopatije i mogu se preformulirati na sljedeći način:

- Kako psihopat može nadmašiti druge kandidate i postići uspjeh u politici?
- Zašto se psihopat želi baviti politikom?
- Koliko dugo može psihopat uspješno djelovati u takvoj okolini?

Jim Kouri, koji je služio u Državnom uredu za borbu protiv zloporabe droga (*National Drug Task Force*), trenirao je policajce i zaštitare diljem cijelog SAD-a, i trenutno je peti potpredsjednik nacionalne udruge šefova policija, odgovorio je na prvo pitanje u uredničkom članku za *Examiner*:

Jednostavno, većina [psihopatskih] serijskih ubojica i mnogi profesionalni političari moraju oponašati ono za što vjeruju da su prikladni odgovori na situacije s kojima

se suočavaju: kao što su tuga, suosjećanje, i drugi ljudski odgovori na vanjske poticaje. ... Ako su nasilni zločinci psihopati, oni su u stanju napasti, silovati, i ubiti bez brige za legalne, moralne, ili socijalne posljedice. To im omogućuje da rade što žele, kad god to žele. Ironično, te iste karakteristike postoje u muškarcima i ženama koje privlače visoko-pozicionirani i moćni položaji u društvu, uključujući vršitelje političkih dužnosti.

Politika je nemilosrdan svijet. Ne samo da političari moraju imati relativno debelu kožu kako bi savladali napade na svoj karakter, oni moraju znati kako uzvratiti na te napade. Psihopati lažu s lakoćom; oni nemaju moralnih dvojbi kada se radi o klevetanju, praznim obećanjima, besramnoj samoreklami, zlobnim taktikama, i korištenju bilo kojih sredstava za opravdanje svog cilja. Te kvalitete im daju prednost pred poštenijom (i često naivnijom) konkurencijom.

Politika nije puno drukčija od bilo koje prijevare. U Ponzijevoj shemi, na primjer, prevarant odabire članove određene poznate skupine, bilo da je ona religiozna, rasna ili da se bazira na godištu. Bez obzira na to je li prevarant član odabrane grupe, on se pretvara da predstavlja tu grupu. Dok su politički psihopati ključni u usponu totalitarističkih političkih grupa, oni igraju jednako važnu ulogu u na prvi pogled demokratskim vladama. Njihovo korištenje stranačke maske je tako uobičajeno da se može lako zvati njihovim primarnim *modus operandi*.

Ali zašto bi se psihopat uopće počeo baviti politikom? Jednostavno postavite pitanje, "Tko je najmoćnija osoba na svijetu?" i mnogi će odgovoriti: "Predsjednik". Psihopati traže mjesta moći i utjecaja, i politika pruža publicitet, prestiž i druge prednosti. Također pruža pozicije krajnjeg autoriteta nad vojskom, industrijom, i cijelim stanovništvom. U svijetu gdje se na psihopate razumljivo gleda kao na moralno odbojne, oni se često nalaze kao kod kuće u kriminalnom svijetu, a politika pruža mogućnost stvaranja novog svijeta, kako bi bili slobodni od besmislenih (prema njima) moralnih i legalnih pravila društva.

Pretraživajući nedavne naslovnice, često vidimo primjere korupcije i prijevare tipičnih psihopata u odijelima:

U onome što bi mogla postati najveća prijevare u povijesti SAD-a, američke vlasti počele su istraživati navodnu ulogu viših vojnih časnika u zloupotrebi 125 milijardi dolara (88 milijardi eura) u nastojanjima rekonstrukcije Iraka, koje je predvodio SAD, nakon pada Saddama Husseina. Točan iznos koji nedostaje možda se nikada neće utvrditi, ali izvješće američkog posebnog vrhovnog inspektora za rekonstrukciju Iraka sugerira da iznos može premašiti 50 milijardi dolara, tako da bi to postala čak i veća pljačka nego zloglasna Ponzijeva shema Bernarda Madoffa.

[Patrick Cockburn, "Prijevera" veća od Madoffove, The Independent, 16. veljače 2009.]

Ministarstvo obrane ne može objasniti 25%-tni nedostatak sredstava - 2300 milijardi dolara

10. rujna ministar obrane Donald Rumsfeld ... rekao je da novac koji potraži vojska predstavlja ozbiljnu prijetnju. ... "Prema nekim procjenama ne možemo pronaći 2.3 trilijuna dolara u transakcijama," Rumsfeld je priznao. ... Rumsfeld je obećao promjenu, ali sljedećeg dana - 11. rujna 2001. godine - svijet se promijenio i u jurnjavi za financiranjem rata protiv terorizma, rat protiv trošenja izgleda da je zaboravljen.

[*Rat protiv trošenja*, CBS, 29. siječnja 2002.]

Izraelska policija preporučuje da se konzervativnog ministra vanjskih poslova, Avigdora Liebermana, optuži za nekoliko slučajeva korupcije kao dio istrage o podmićivanju, što bi moglo dovesti do njegove ostavke i značajnog reorganiziranja vlade. Lieberman, vođa popularne ekstremno desničarske stranke, sumnjiči se za podmićivanje, prijeveru, kršenje povjerenja, pranje novca i ometanje pravde u devet godina starom slučaju. Ako ga optuže i osude po svim točkama prijeti mu 31 godina zatvora.

[Rory McCarthy, *Izraelska policija preporučuje da se Avigdor Lieberman optuži za korupciju*, The Guardian, 2. kolovoza 2009.]

Rod Blagojevich s predsjednikom Obamom.

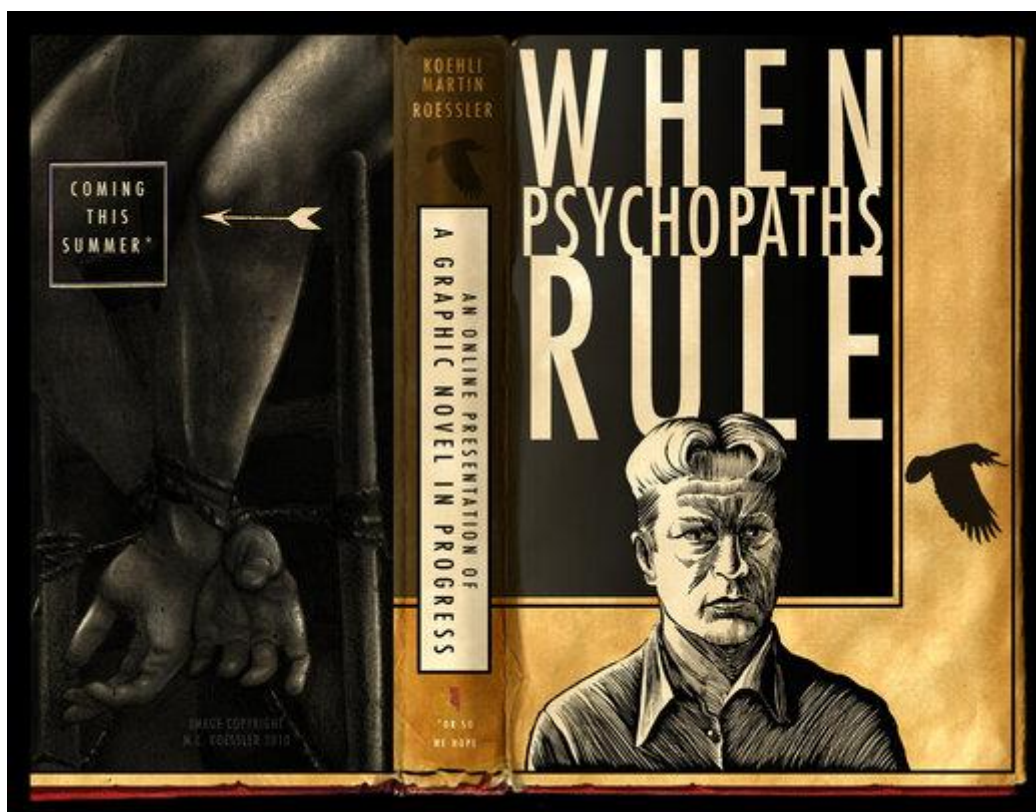
2008. godine, guverner Illinois, Rod Blagojevich, došao je pod slično medijsko povećalo, kada je nekoliko komentatora nagađalo o njegovom mentalnom

zdravlju. Blagojevich je razriješen svoje dužnosti jer je pokušao prodati, kao na rasprodaji, slobodno mjesto novoizabranog predsjednika Obame u senatu. Međutim, čak i prije njegovog razriješenja, znakovi su bili očigledni. U profilu guvernera za izdanje *Chicago Magazine* u veljači 2008. godine, David Bernstein je prikazao Blagojevicha kao narcističnog, arogantnog, osvetoljubivog, karizmatičnog, neodgovornog, impulzivnog, nepouzdanog, i kao aspiranta na predsjedničko mjesto (kako tipično!).

Nakon što je intervjuirao više od 20 Blagojevichevih suradnika ("od trenutnih i prijašnjih članova guvernerove administracije i njegove kampanje, pa do državnih zakonodavaca, demokratskih donatora i operativaca, akademika, znalaca i političkih prognostičara"), Bernstein je primijetio da ih je nekoliko "pribjelo šarolikom, četvero-slovnom jeziku pri opisivanju guvernera. Popis uvreda koje se mogu izdvojiti za javnost su 'pohlepan', 'glup', 'paranoičan', i 'umjetan'." Opisali su dramatičan prikaz njegove naravi zbog stvari koje su bile beznačajne poput uredskog pribora, "navodno ilegalno zapošljavanje i zakulisne političke skandale", njegovo neopravdano kašnjenje na sastanke, čak i na pogrebe, i litaniju političkih grešaka i sramoćenja. Kao što je to Bernstein rekao, za čovjeka koji se jednom hvalio "testikularnom muževnošću" kada se branio od optužbi u incidentu s uredskom opremom, "sav uništavajući kriticizam, negativni naslovi u novinama, i očajni rejtinzi bi trebali biti kao udarac u prepone. Ali ako je bio dezorijentiran, on to nije pokazao. **U javnosti, on izgleda lagodno, nepokolebljivo, čak i samouvjereno. Još uvijek zbija šale i smiješi se tim velikim, zubatim osmijehom.**"

Hladan pod pritiskom, Blagojevich je očito sačuvao svoj temperament za profitabilnije situacije:

"On se ne može kontrolirati," kaže Miller. "Čuo sam kako to govore ljudi iz njegovog osoblja." Demokratski insajder dodaje, "Rod ponekad samo želi svađu, samo zato što može. Kao da uživa u njima." ... Prošlog ljeta u novinama *Peoria Journal Star* napisano je da guverner "gubi razum." Privatno, nekoliko ljudi koji poznaju guvernera opisuju ga kao "sociopata," i tvrde da ne koriste hiperbolu. Državni predstavnik Joe Lyons, demokratski kolega iz Chicaga, rekao je novinarima da je Blagojevich "luđak" i da je "lud." "Ne pokazuje nikakvo kajanje," kaže Jack Franks, demokratski državni predstavnik. "Mislim da njega uopće nije briga za osjećaje drugih ljudi. On pokušava demonizirati ljude koji se ne slažu s njim; on ima zablude o svojoj grandioznosti."

© M.C. Roessler 2010

Nazvan "lažljivcem" i uspoređen s "prodavačem rabljenih auta" od strane zakonodavaca nakon jednog incidenta, "u neviđenom potezu, oni su zahtijevali da Blagojevich stavi bilo koje obećanje na papir u takozvanom memorandumu o razumijevanju." U stvari, većinu svog mandata je proveo "braneći se od optužbi za etičke neregularnosti unutar svoje administracije." Ali unatoč glasinama, aluzijama, i otvorenim optužbama, "Blagojevich je tvrdio - donekle ozlojeđeno - da on nije učinio ništa loše. Za skandale je krivio 'nekoliko loših jabuka koje su prekršile pravila' i koje su ga obmanule." Ukratko, Blagojevich pokazuje sve oznake političkog psihopata, iako jednog poprilično očitog. I on sigurno nije jedini. Isto kao što su "najbolji" psihopati oni koji izbjegnu otkrivanje, živeći životom uspješnog kriminala, najbolji politički psihopati funkcioniraju na način da što duže ostanu na vlasti.

Robert Hare, u svojoj knjizi iz 1970. godine, *Psychopath: Theory and Research*, isto kao i James Blair, Derek Mitchell i Karina Blair u njihovoj knjizi iz 2005. godine, [The Psychopath: Emotions and the Brain](#), opažaju da su negativni utjecaji okoline, kao što su niski socioekonomski status, zlostavljanje, i slabo roditeljsko odgajanje, zajedno s niskim kvocijentom inteligencije, često povezani s visokim psihopatskim rezultatima, posebno među onim ljudima koji se upuštaju u stalno, nasilno kriminalno ponašanje. Te se psihopatske prijestupnike često smatra najgorim od najgorih u sudnicama i zatvorima. Međutim, izgleda da ti faktori utječu samo na *izražavanje* psihopatije. Kao što dr. Hare kaže u odličnom

dokumentarcu filmaša Iana Walkera, [I, Psychopath](#), o dijagnosticiranom psihopatu i samoprozvanom narcističkim guruom, Samu Vakninu, dok psihopati često govore o nekom traumatičnom djetinjstvu koje ih je učinilo takvima kakvi jesu, **psihopati dolaze iz svih pozadina, dobrih ili loših**. Govoreći o uspješnim psihopatima kao što je Vaknin, Hare kaže:

“Ako si jako bistar, znaš se dobro obući; imaš, recimo, dar za brbljanje; odgojen si u imućnoj obitelji; [onda] ne ideš u banku i opljačkaš je, odeš u banku i postaneš direktor...”

U stvari, Vaknin predstavlja savršen slučaj tipa psihopata koje je najopasniji za političke institucije, a time i za čitave nacije. Najpoznatiji kao internet guru za “zloćudnu samoljubav”, Vaknin je uhićen u Izraelu 1995. godine zbog velike prijevare u osiguranju. Dokumentarac prati Walkera, Vaknina i Lidiju (Vakninovu ženu) dok posjećuju nekoliko europskih institucija kako bi testirali je li Vaknin stvarno psihopat.

Dijagnosticirani psihopat, Sam Vaknin.

Vaknin na kraju postigne rezultat 18 (od 24) na PCL-SV testu, kojeg je razvio dr. Hare, **rezultat veći nego što je postigla većina prekršitelja u popravnim institucijama u SAD-u, i krajnja točka za psihopatiju**.

Međutim, prema Walkeru, Vaknin, kao većina takozvanih uspješnih psihopata koje sada proučavaju Hare, Babiak i drugi, nije tipični psihopat “iz udžbenika.” Suprotno od kriminalne populacije, Vaknin nikad nije fizički nasilan. On je oženjen istom ženom već deset godina, dok su većina psihopata nesposobni za takvu ‘obavezu’, upuštajući se u niz kratkotrajnih veza. (Njegov emocionalni tretman supruge je međutim druga stvar.) Najzanimljivije, on je izvanredno *samosvjestan*, i njegovi uvidi se slažu s onim što kažu stručnjaci. Na primjer, u potpunoj ozbiljnosti, Vaknin je imao sljedeći razgovor s Walkerom:

Vaknin: “Volim predstaviti fasadu ponizne, skromne osobe. To daje ljudima dojam da sam, ispod svega toga, ljudsko biće.”

Walker: "No, ti jesi ljudsko biće, zar ne?"

Vaknin: "Čvrsto vjerujem da ti u to želiš vjerovati, da. ... [Psihopat] smatra ljude kao instrumente za zadovoljenje svojih potreba i kao stvari za upotrijebiti koje se može odbaciti. ... Velika većina psihopata, kao santa leda, su podvodni, te kao ledena santa, oni su neaktivni. Oni ne rade ništa. Oni su samo tamo. Oni muče svoje supružnike tako što su nesuosjećajni, ali ih ne tuku, niti ne ubiju. Oni maltretiraju suradnike, ali ne zapale ured. Oni nisu dramatični. **Oni su pogubni.** Većina psihopata su suptilni. Oni su više kao otrov nego kao nož, i oni su više kao sporodjelujući otrov nego kao cijanid."

Nakon što je Walkera izložio seriji ponižavajućih uvreda (što se često događalo tijekom snimanja), i dok je Walker još uvijek očito bio u šoku, Vaknin je smireno, i s uznemirujućim sadističkim uvidom, opisao proces:

"Tvoje tijelo je odjednom preplavio adrenalin i njemu srodni hormoni poput norepinefrina ... Sad kad u ovim trenucima prožima krvotok, tvoj mozak reagira. On gasi određene centre i uključuje druge. To se zove reakcija na stres, ili sindrom stresa, zapravo. Onda kada zlostavljanje prestane, razina adrenalina počne opadati. Kada padne, čitav sustav se poremeti. Zato nasilnici obično rade to, počnu - pa stanu, počnu - pa stanu. Time se postiže maksimalan sindrom stresa, i to je velika tajna zlostavljanja. Nemoj nikad pretjerati. Male doze. Žrtva će učiniti ostalo. - Iako se treseš puno manje [sada] ... moram nešto poduzeti u vezi toga."

Ovakav tip samosvjesnog psihopata je možda najopasniji za ljudsku vrstu. Kad se njegov instinktivni poriv za dominacijom drugih poveže sa sredstvima da dosegne položaj moći, on ne samo da je slobodan od obuzdavajuće uloge savjesti, nego se nalazi potpuno iznad (ili je arhitekt) zakona koji su namijenjeni zaštititi normalnih ljudskih bića od devijantskih impulsa koje tako jasno definira psihopatski um. Kao predsjedniku, političaru, vojnom ili korporativnom vođi, velika većina ljudi mu je doslovno prepuštena na milost i nemilost.

Vir: hr.sott.net